

EDİTÖRE MEKTUP

LETTER TO EDITOR

MUHTEMELEN DELİ BAL ZEHİRLENMESİNE BAĞLI GELİŞEN İSKEMİK İNME OLGUSU

ISCHEMIC STROKE DUE TO POSSIBLE ANDROMEDOTOXINE POISONING

Çetin Kürşad AKPINAR*, Handan AKAR*, Erdem GÜRKAŞ, Emrah AYTAÇ*****

***Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Kliniği, SAMSUN**

****Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Kliniği, ANKARA**

*****Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroloji, ELAZIĞ**

Sayın Editör,

Deli bal, yenildikten sonra boğazda keskin bir yanma hissi bıraktığı için, halk arasında acı bal olarak bilinir. Deli bal zehirlenmesi, dünyada 700'den fazla çeşidi bulunan ormangülü çiçeklerinin sadece 2-3 çeşidinde bulunan grayanotoksin I (andromedotoksin) ile gerçekleşmektedir (1,2). Klinikte sıklıkla boğazda yanma, baş ağrısı, baş dönmesi, gastroenterit, hipotansiyon ve bradikardi görülmektedir. Klinik bulgular bal yendikten 30-120 dk sonra ortaya çıkmakta ve 24 saat içinde kendiliğinden düzelmektedir (3). Deli bala bağlı inme benzeri semptomlar, geçici iskemik atak, senkop bildirilse de (4,5), bilgimize göre deli bal zehirlenmesine bağlı iskemik inme olgusu literatürde bildirilmemiştir.

Yetmiş iki yaşında kadın hasta sabah 07:00 civarında bilinçte kötüleşme olması üzerine hastanemiz acil servisine getirildi. Hasta yakınları bir çay kaşığı deli bal yedikten yaklaşık 1 saat sonra yakınmaların başladığını ifade etti. Özgeçmişinde hipertansiyon ve diyabetes mellitus vardı. Fizik muayenede; kan basıncı 60/40 mmHg, nabız 60/dk, solunum 15/dk ve ateş 36 °C olarak bulundu. Elektrokardiyografi normal sinüs ritmindeydi. Septik şok düşünülerek yapılan metilprenizalon 80 mg intravenöz tedavisinden sonra tansiyon değeri 130/80 mmHg olarak ölçüldü ama bilinçte düzelmeye olmadı. Nörolojik bakıda bilinç somnale idi. Sağ nasolabial oluk silikti. Motor muayenede sağ üst ve alt ekstremitelerde plejikti. Çekilen difüzyon manyetik rezonans görüntüleme de sol orta serebral arter

enfaktı vardı (Resim 1a-1b). Transözafagial ekokardiyografi de, ejeksiyon fraksiyonu %60 ve boşluklar temizdi. Karotis-vertebral arter doppler incelemede her iki internal karotid arterde anlamlı darlığa yol açmayan plaklar vardı. Hasta takibinin 10. gününde ex oldu.

Deli bal zehirlenmesi Ülkemizde Doğu Karadeniz bölgesinde, dünyada ise Portekiz, İspanya, Brezilya, Japonya ve Nepal gibi ülkelerde görülmektedir (1,2,5). Karadeniz bölgesi (ılıman ve dağlık bayırlar) bu ormangülü çiçeğinin yetişmesi için elverişli bir ortam sunmaktadır (2).

Toksinin etkilerinin doza bağlı mı yoksa idiosenkreatik mi olduğu ve Grayanotoksinlerin inmeye nasıl neden olduğu kesin olarak bilinmemektedir. Muhtemel mekanizma toksinin, hücre membranlarındaki sodyum kanallarına bağlanarak, sodyum kanallarının inaktivasyonunu engellemesi böylece hücre duvarında sodyum geçirgenliğini artırarak kalsiyumun hücre içine girişini kolaylaştırmasıdır (6).

Hipotansiyon ve bradikardi sık görülmekle birlikte santral sinir sistemi semptomları nadiren görülmektedir (3). Hastanın etiyolojiye yönelik yapılan tetkiklerinin normal olması ve deli bal yedikten kısa süre sonra semptomların başlaması nedeniyle iskemik inmenin deli bala bağlı olarak geliştiği düşünülmüştür.

Deli bal yeme öyküsü olan ve bilinç değişikliği olan olguların nörolojik muayenesi dikkatli bir şekilde yapılmalı ve olası bir iskemik inme durumu dışlanmalıdır.

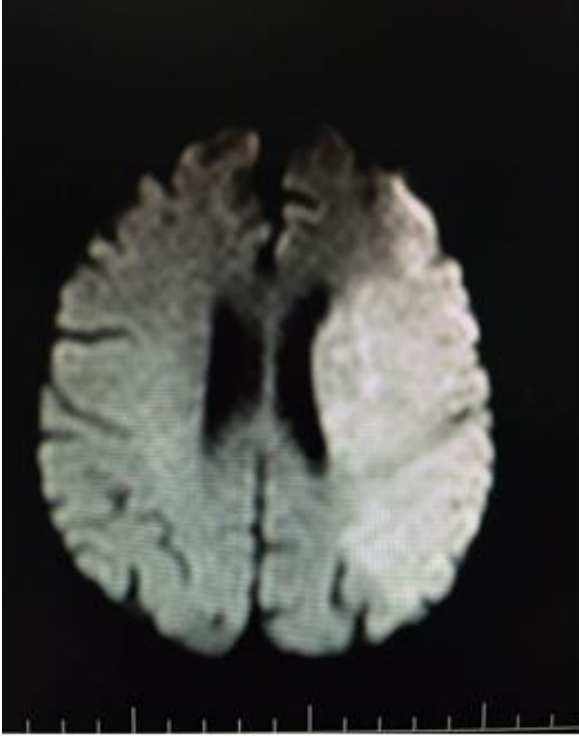
Yazışma Adresi: Uzm. Dr. Çetin Kürşad Akpınar Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Kliniği, 55200 Samsun

Tel: 0362 311 15 00 **E-posta:** dr_ckakpinar@hotmail.com

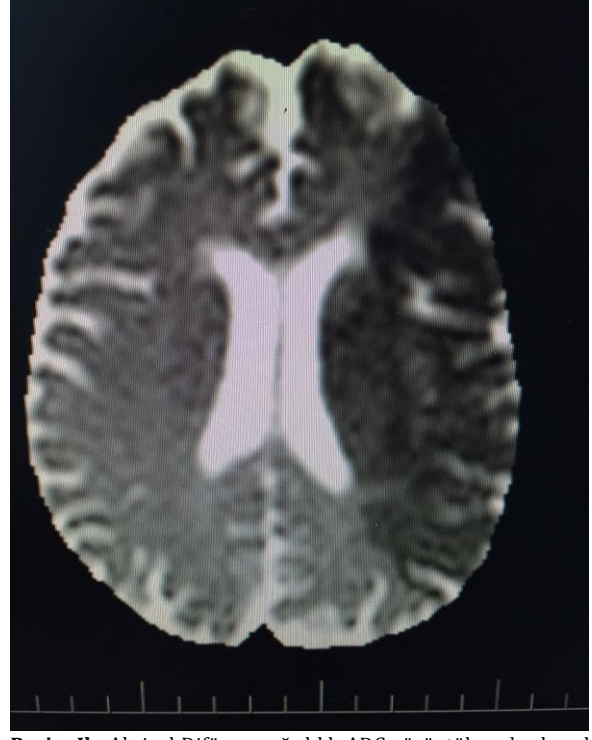
Geliş Tarihi: 01.06.2017 **Kabul Tarihi:** 26.09.2017

Received: 01.06.2017 **Accepted:** 26.09.2017

Bu makale şu şekilde atıf edilmelidir: Akpınar Ç. K, Akar H, Gürkaş E, Aytaç E. Muhtemel deli bal zehirlenmesine bağlı gelişen iskemik inme olgusu. Türk Beyin Damar Hastalıkları Dergisi 2017; 23(3): 106-107. doi: 10.5505/tbdhd.2016.29591



Resim Ia. Aksiyel Difüzyon ağırlıklı B1000 görüntülemelerde sol orta serebral arter sulama alanında artmış sinyal intensitesi.



Resim Ib. Aksiyel Difüzyon ağırlıklı ADC görüntülemelerde sol orta serebral arter sulama alanında azalmış sinyal intensitesi.

KAYNAKLAR

1. Jansen S, Kleerekooper I, Hofman Z, et al. Grayanotoxin Poisoning: "Mad Honey Disease" and Beyond. *Cardiovasc Toxicol* 2012; 12: 208-215.
2. Çeter T, Güney K. Ormangülü ve deli bal. *Uludağ Arıcılık Dergisi* 2011; 11: 124-129.
3. İnci S, Gündoğdu F, Değirmenci H, et al. A case of sinusual bradycardia caused by mad honey toxicity. *EAJM* 2007; 72-74.
4. Hancı V, Bilir S, Kırtaç N, et al. Zonguldak bölgesinde Deli Bal Zehirlenmesi: Yetmiş iki Olgunun Analizi. *Türk Anest Rean Der Dergisi* 2010; 38: 278-284.
5. WT Poon, CH Ho, KL Yip, et al. Case report: grayanotoxin poisoning from *Rhododendron simsii* an infant. *Hong Kong Med J* 2008; 14: 405-407.
6. Puschner B, Holstege DM, Lamberski N. Grayanotoksin poisoning in three goats. *J Am Vet Med Assoc* 2001; 218: 573-575.